

ارزیابی ریزساختاری آلیاژ Ni-Nb-Si در حین فرایند آلیاژسازی مکانیکی

غلامحسین اکبری^۱، محمدحسین عنایتی^۲ و حسین مینوئی^{۱*}

۱. بخش مهندسی مواد، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه باهنر کرمان

۲. دانشکده مهندسی مواد، دانشگاه صنعتی اصفهان

(دربافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۴/۱۸ - دریافت نسخه نهایی: ۱۳۹۶/۰۷/۱۶)

چکیده- در این پژوهش از فرایند آلیاژ آمورف در سیستم Ni-Nb-Si استفاده شد. آزمون‌های پراش پرتو ایکس و تصاویر میکروسکوپی الکترونی عبوری با قدرت تفکیک بالا، تشکیل فاز آمورف را پس از ۱۲ ساعت فرایند آلیاژسازی مکانیکی تأیید کرد. نتایج حاصل از تصاویر میکروسکوپی الکترونی روپیشی از مورفولوژی ذرات در حین فرایند آلیاژسازی مکانیکی نشان داد که با افزایش زمان آسیاکاری، اندازه ذرات پودر کمتر و شکل آنها یکنواخت‌تر می‌شوند. افزایش نرخ کارسختی باعث ایجاد تردی، افزایش نرخ شکست و بهدبال آن کاهش اندازه ذرات پودر (3 ± 2 میکرومتر) شد. پس از دو ساعت آلیاژسازی مکانیکی ساختار لایه‌ای حاصل از قرار گرفتن لایه‌های متناوب از عناصر اولیه مختلف مشاهده شد. تصاویر میکروسکوپی الکترونی روپیشی از سطح مقطع پودر نشان داد، افزایش زمان آسیاکاری سبب کاهش فواصل بین لایه‌ها و توزیع یکنواخت‌تر عناصر درنهایت ایجاد ساختار یکنواختی از فاز آمورف کامل می‌شود.

واژه‌های کلیدی: آلیاژسازی آلیاژسازی مکانیکی، آلیاژ آمورف، آلیاژ پایه نیکل.

Evaluation of the Microstructure of Ni-Nb-Si Alloy During Mechanical Alloying

G. H. Akbari¹, M. H. Enayati² and H. Minouei^{1*}

1. Department of Metallurgy and Materials Science, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran.

2. Department of Material Engineering, Isfahan University of Technology, Isfahan, Iran.

Abstract: In the present study, the mechanical alloying process was used to produce the Ni-Nb-Si amorphous alloy. X-ray diffraction (XRD) analysis and high-resolution transmission electron microscopy (HRTEM) were used to approve the amorphous phase formation after 12 hours of mechanical alloying. The results obtained from the SEM morphological images of powder particles during mechanical alloying showed that increasing the milling time caused the reduction of the powder particles size and uniformity in the shape of the particles. Enhancing the brittleness and fracturing rate caused brittleness and the increase in the failure rate; these were followed by a decrease in the powder particle size to 1-5 μm . Cold welding and flattening of the pure elemental powders after mechanical alloying for 2 hours formed a lamellar structure of the alternative layers of different elements lying over each other. SEM image of cross-section of powder particles showed that by increasing the milling time, the interlamellar spacing was decreased, the elements were distributed more uniformly, and finally, a uniform structure of the amorphous phase was completed.

Keywords: Mechanical Alloying, Amorphous Alloy, Nickel-Based Alloy.

*: مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: h_minouei@yahoo.com

۱- مقدمه

۲- مواد و روش‌ها

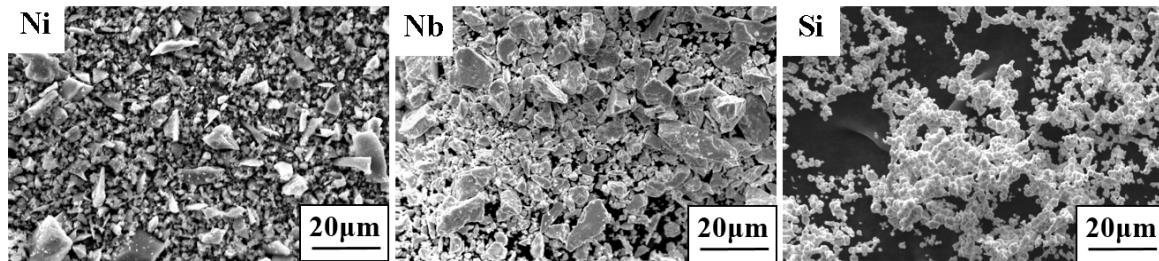
در این تحقیق مواد اولیه شامل پودرهای نیکل، نیوبیم و سیلیسیم با مشخصات ارائه شده در جدول (۱) برای ساخت آلیاژ $Ni_{55}Nb_{25}Si_10$ (درصد اتمی) با هم مخلوط و تحت فرایند آلیاژسازی مکانیکی قرار گرفتند. مورفلوژی ذرات پودر در تصاویر میکروسکوپ الکترونی روبشی شکل (۱) نشان داده شده است. فرایند آلیاژسازی مکانیکی در آسیای گلوله‌ای سیارهای مدل Fritsch-p5 با محفظه‌ای از جنس فولاد پرکروم با حجم ۱۲۰ میلی‌لیتر حاوی گلوله‌ایی به قطر ۲۰ میلی‌متر تحت اتمسفر آرگون انجام شد. نسبت وزنی گلوله‌ها به پودر ۱۰ به ۱ و سرعت چرخش ۳۰۰ دور بر دقیقه در آزمایشات استفاده شد. در فواصل زمانی مشخصی برای نمونه‌برداری فرایند متوقف و مقدار کمی از پودر برای مشخصه‌یابی از محفظه خارج می‌شد.

آزمایش پراش پرتو ایکس^۲ (XRD) با دستگاه Rigaku مدل D/MAX 2200 ساخت کشور ژاپن، تحت ولتاژ ۴۰ کیلوولت و شدت جریان ۳۰ میلی‌آمپر با استفاده از پرتو تکفam $CuK\alpha$ ($\lambda = 0.154$ آنگستروم) انجام شد. بررسی ساختار و مورفلوژی نمونه‌ها توسط دستگاه میکروسکوپی الکترونی روبشی Phillips XL 30 که مجهز به تجهیزات آنالیز عنصری بود، انجام شد. ساختار داخلی نمونه توسط دستگاه میکروسکوپی الکترونی عبوری با قدرت تفکیک بالا^۳ (FEI Tecnai G2 F30 S-TWIN) (HRTEM) مورد مطالعه قرار گرفت. برای آماده‌سازی نمونه‌های میکروسکوپی الکترونی عبوری^۴ (TEM) چند میلی‌گرم پودر تا رسیدن به ذرات با ابعاد زیر میکرون، درون هاون ساییده شد. سپس ذرات ساییده شده درون متنالول ریخته شد و به مدت ۱۵ دقیقه در دستگاه آلتراسونیک قرار گرفت. پس از آن چند قطره از سوسپانسیون ایجاد شده روی نگهدارنده مشبك مسی ریخته شد. پس از خشک شدن، نمونه‌ها تحت ولتاژکاری ۳۰۰ کیلوولت و قدرت تفکیک ۱۹ نانومتر، مورد مطالعه قرار گرفتند. به منظور کسب اطلاعات از ویژگی‌های حرارتی، آلیاژ آمورف تحت گرماسنجی

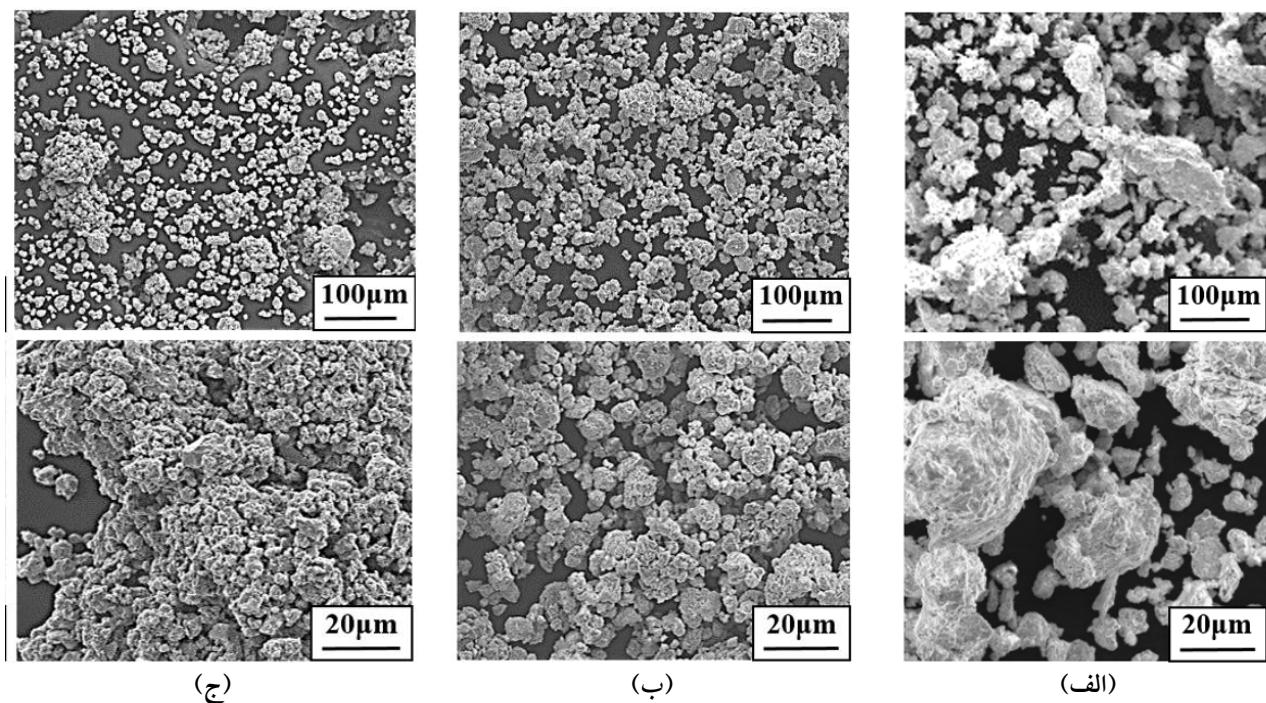
مواد فلزی آمورف در مقایسه با آلیاژهای کریستالی دارای خواص ویژه‌ای نظیر استحکام تسليم بالا، حد الاستیک زیاد، مقاومت به سایش و خوردگی خوب هستند. وجود این خواص منحصر به فرد به علت وجود ساختار اتمی نامنظم در این گونه از مواد است و باعث شده به عنوان یک ماده کاربردی در طول دهه‌های گذشته توسط محققین مورد توجه قرار بگیرند [۴-۶]. در این میان آلیاژهای آمورف پایه نیکل با دارا بودن توانایی بالا در ایجاد ساختار آمورف به روش‌های حالت جامد و مایع یکی از مهم‌ترین آلیاژهای آمورف محسوب می‌شوند [۵ و ۶]. فرایند آلیاژسازی مکانیکی به عنوان یک روش متدائل حالت جامد برای ساخت مواد با ساختارهای غیرتعادلی نظیر مواد آمورف شناخته شده است [۷]. در این فرایند میزان عیوب کریستالی در حین آلیاژسازی در نتیجه سطح انرژی آزاد مخلوط پودر افزایش می‌یابد. زمانی که انرژی آزاد مخلوط پودر در حین فرایند از سطح انرژی آزاد آلیاژ آمورف افزایش یابد، امکان تشکیل فاز آمورف بوجود می‌آید [۸ و ۹]. تشکیل فاز آمورف در فرایند آلیاژسازی مکانیکی به انرژی ایجاد شده توسط آسیا و خواص ترمودینامیکی سیستم آلیاژی بستگی دارد [۷]. قوانین ارائه شده توسط اینوه که برای ساخت آلیاژهای آمورف دنبال می‌شود عبارتند از: ۱) اختلاف شاعع اتمی بیشتر از ۱۲ درصد بین اجزاء سازنده سیستم، ۲) وجود مقدار گرمای انحلال زیاد بین اجزاء سیستم و ۳) چند جزئی بودن سیستم. از لحاظ سینتیکی فاز آمورف فقط زمانی قابل تشکیل است که واکنش آمورف شدن سریع‌تر از تشکیل فازهای کریستالی باشد [۱۰]. هدف از پژوهش حاضر مطالعه تغییرات ریزساختاری تشکیل فاز آمورف در طول فرایند آلیاژسازی مکانیکی برای سیستم $Ni-Nb-Si$ است. به این منظور آلیاژ $Ni_{55}Nb_{25}Si_10$ با روش آلیاژسازی مکانیکی تولید و مورفلوژی و سطح مقطع پودرها در زمان‌های مختلف آسیاکاری با میکروسکوپ الکترونی روبشی^۱ (SEM) مورد مطالعه قرار گرفت. تشکیل فاز آمورف با استفاده از میکروسکوپ الکترونی عبوری و الگوی پراش پرتو ایکس بررسی شد.

جدول ۱- مشخصات پودر اولیه

نیکل	نیوبیم	سیلیسیم	
<۱۰	۱۰-۵۰	<۵	اندازه پودر (میکرون)
>۹۹	۹۹/۸	>۹۹	خلوص (درصد)
۵۵	۳۵	۱۰	درصد اتمی
INCO / کانادا	CBMM / برزیل	Riedel / آلمان	شرکت/کشور سازنده

شکل ۱- تصاویر میکروسکوپی الکترونی روبشی از مورفولوژی ذرات پودر اولیه

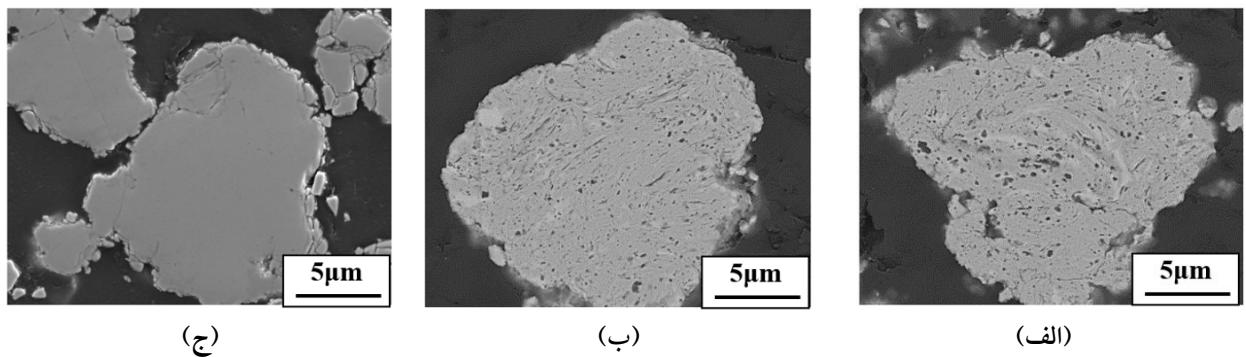
شکل ۲- مورفولوژی ذرات پودر در زمان‌های: (الف) ۲، (ب) ۷ و (ج) ۱۲ ساعت در بزرگنمایی‌های مختلف

کف بوته از جنس Al_2O_3 قرار داده شد.

۳- نتایج و بحث

شکل (۲) مورفولوژی ذرات پودر را پس از گذشت ۲، ۷ و ۱۲

روbusی تفاضلی^۵ (DSC) قرار گرفت. آزمون گرماسنجی روبشی تفاضلی با دستگاه INSEIS L81 II-1550 در نرخ گرمایش ۱۰ درجه سانتی‌گراد بر دقيقه و تحت اتمسفر آرگون با خلوص ۹۹/۹۹۹ انجام شد. نمونه‌های پودری به وزن ۷۰ میلی‌گرم در

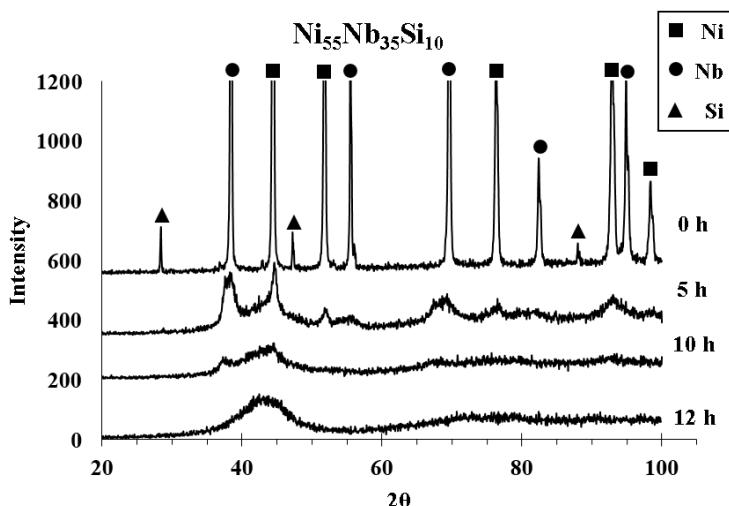
شکل ۳- مقطع ذرات پودر پس از: (الف) ۵، (ب) ۷ و (ج) ۱۲ ساعت آلیاژسازی مکانیکی

که پس از گذشت ۱۲ ساعت می‌توان آگلومرهایی در حد ۱۰۰ میکرومتر درون پودر مشاهده کرد که از به هم چسبیدن ذرات با ابعاد کمتر از یک تا پنج میکرومتر تشکیل شده‌اند. همان‌طور که در شکل (۲) مشاهده می‌شود، اندازه و شکل ذرات با گذشت زمان آسیاکاری یکنواخت‌تر شده است. همان‌طور که در ادامه اشاره خواهد شد، این ذرات پس از ۱۲ ساعت آسیاکاری دارای ساختار آمورف هستند.

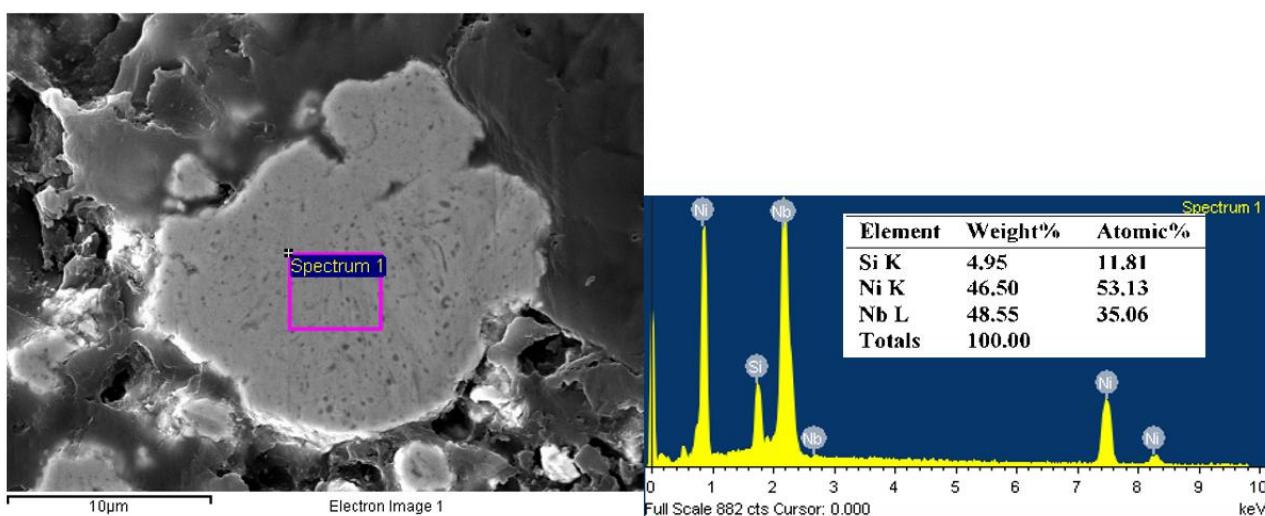
شکل (۳) تصاویر میکروسکوپی الکترونی روبشی از سطح مقطع ذرات پودر را پس از ۲، ۷ و ۱۲ ساعت آسیاکاری نشان می‌دهد. در مراحل اولیه ذرات پودر تحت نیروی فشاری ناشی از برخورد گلوله‌ها پهن شده‌اند. دو پدیده جوش سرد و شکست ذرات در طول فرایند آلیاژسازی مکانیکی به‌طور مکرر رخ می‌دهند و پس از مدتی ساختار لایه‌ای از پودر مواد اولیه به وجود می‌آید. ساختار لایه‌ای تشکیل شده در مراحل اولیه فرایند آلیاژسازی مکانیکی پس از زمان‌های مختلف آسیاکاری در تصاویر میکروسکوپی الکترونی روبشی در شکل‌های (۳) نشان داده شده است. همان‌طور که در شکل (۳) مشاهده می‌شود، پس از گذشت پنج ساعت از آلیاژسازی مکانیکی لایه‌های متناوبی از پودرهای اولیه به ضخامتی در حدود یک تا دو میکرون و به صورت غیریکنواخت تشکیل می‌شود. با افزایش زمان آلیاژسازی مکانیکی و تکرار پدیده‌های جوش سرد و شکست ذرات پودر، لایه‌های تشکیل شده باریک‌تر و یکنواخت‌تر می‌شوند. این روند تا ایجاد ساختار کاملاً یکنواخت که پس ۱۲ ساعت آسیاکاری در پودرها ایجاد می‌شود، ادامه

ساعت از فرایند آلیاژسازی مکانیکی نشان می‌دهد. در اثر تنفس ضربه‌ای ناشی از برخورد گلوله‌ها، ذرات پودر تغییر شکل پلاستیکی داده و ذرات روی یکدیگر پهن می‌شوند. در اثر این پدیده ذرات پودر با مکانیزم جوش سرد به یکدیگر متصل می‌شوند. از سوی دیگر ذرات پودر به‌واسطه تغییر شکل پلاستیکی کار سخت شده و در معرض شکست قرار می‌گیرند. در حین آلیاژسازی مکانیکی دو فرایند اتصال ذرات پودر با مکانیزم جوش سرد و شکست ذرات به‌طور مداوم اتفاق می‌افتد. فرایند اول باعث افزایش اندازه ذرات پودر و فرایند دوم باعث کاهش اندازه ذرات می‌شود [۸ و ۹]. با مقایسه اندازه ذرات پودر اولیه (شکل ۱) و پودر آسیا شده به مدت دو ساعت (شکل ۲)، می‌توان گفت در دو ساعت اول اندازه ذرات افزایش یافته است، که نشان می‌دهد در این مرحله فرایند جوش سرد بر فرایند شکست غلبه داشته است. اندازه ذرات پس از دو ساعت آسیاکاری بین پنج تا ۶۰ میکرومتر است. با افزایش زمان آسیاکاری و ادامه فرایند آلیاژسازی مکانیکی میزان کارسختی ایجاد شده در پودرها افزایش یافته و باعث تردی آنها می‌شود. این مسئله باعث افزایش نرخ شکست ذرات در مقایسه با نرخ جوش سرد شده و کاهش اندازه ذرات را به دنبال خواهد داشت. کاهش اندازه ذرات به یک تا ۱۵ میکرومتر پس از ۷ ساعت آسیاکاری تأیید کننده این موضوع است.

با وجود کاهش اندازه ذرات در زمان‌های بیشتر فرایند آلیاژسازی مکانیکی، امکان به وجود آمدن آگلومرهایی که حاوی ذرات ریز به هم چسبیده هستند وجود دارد. به نحوی

شکل ۴- الگوی پراش پرتو ایکس آلیاژ $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{35}\text{Si}_{10}$ قبل و بعد از آلیاژسازی مکانیکی

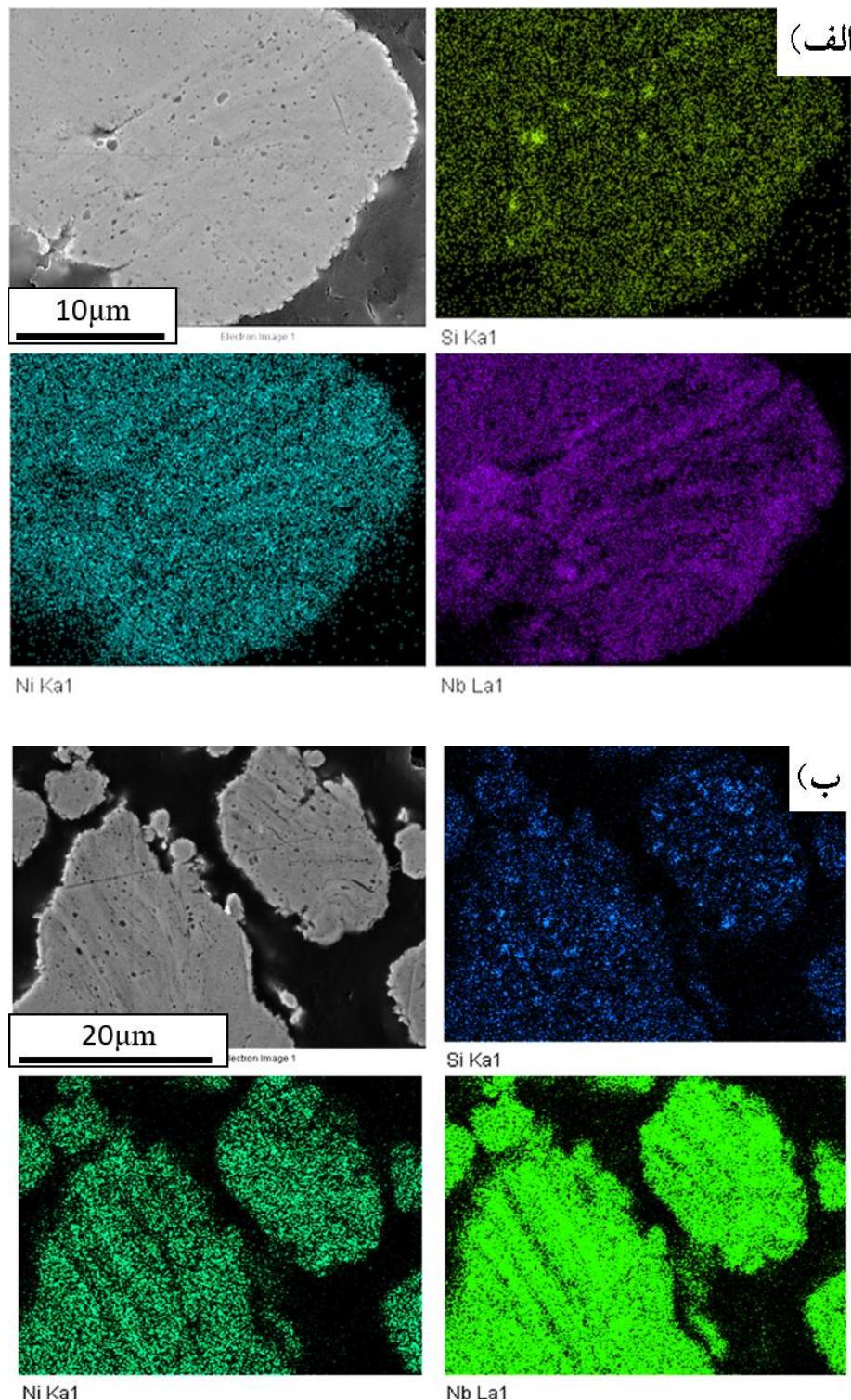
شکل ۵- آنالیز نیمه کمی طیف سنجی پرتو ایکس و تصویر سطح مقطع پودر پس از ۱۰ ساعت فرایند آلیاژسازی مکانیکی

آمورف طی فرایند آسیاکاری است.

شکل (۶) نقشه توزیع عناصر درون پودر را پس از پنج و هفت ساعت آسیاکاری نشان می‌دهد. توزیع عناصر Nb, Ni و Si نیز نشان‌دهنده ساختار لایه‌ای ایجاد شده ناشی از جوش خوردن و پهن شدن پودرهای عناصر اولیه، در حین فرایند آلیاژسازی مکانیکی است. تغییرات توزیع عناصر در ساختار آلیاژ با افزایش زمان فرایند آلیاژسازی مکانیکی نشان می‌دهد فواصل بین لایه‌ها با گذشت زمان آسیاکاری کاهش یافته و توزیع عناصر در ساختار شکل یکنواخت‌تری به خود می‌گیرد که

می‌یابد. نتایج حاصل از الگوی پراش پرتو ایکس (شکل ۴) و عدم وجود کتراست در ریزساختار پودرهای آسیاکاری شده به مدت ۱۲ ساعت که در شکل (۳) نشان داده شده است، بیانگر ایجاد یک فاز یکنواخت آمورف در ساختار میکروسکوپی پودر است.

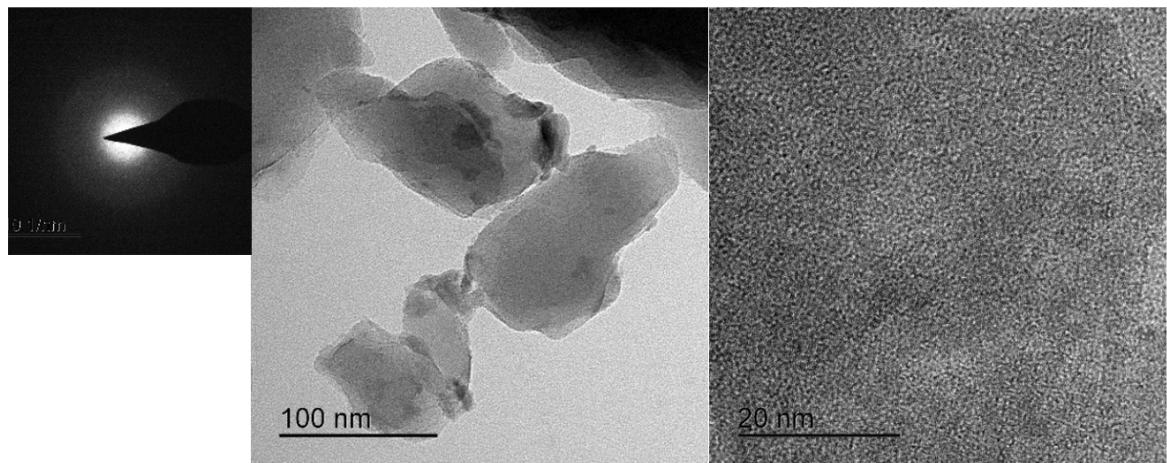
شکل (۵) آزمون نیمه کمی طیف‌سنجی پراش انرژی پرتو ایکس^۹ (EDS) بر روی پودر آسیاکاری شده به مدت ۱۰ ساعت را نشان می‌دهد. ترکیب شیمیایی به دست آمده از آزمون طیف‌سنجی پراش پرتو ایکس مشابه زیادی با نسبت مخلوط عناصر در آغاز فرایند آسیاکاری دارد و مؤید عدم آلدگی آلیاژ

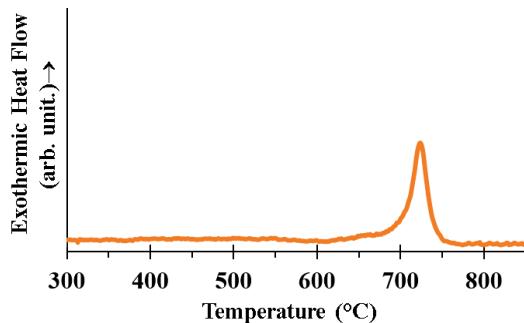
شکل ۶- تصاویر میکروسکوپی الکترونی روی سطح مقطع و نقشه توزیع عناصر درون ذرات پودر پس از: (الف) ۵ و (ب) ۷ ساعت آسیاکاری

قدرت تفکیک بالا مورد مطالعه قرار گرفت. شکل های (۷-الف) و (۷-ب) تصاویر میکروسکوپ الکترونی عبوری با قدرت تفکیک بالا را در بزرگنمایی های مختلف از ذرات پودر

درنهایت منجر به ایجاد فاز آمورف می شود. جزئیات بیشتر درخصوص تشکیل فاز آمورف و ساختار درونی ذرات پودر توسط میکروسکوپ الکترونی عبوری با

شکل ۷-الف و ب) تصاویر میکروسکوپی الکترونی عبوری با قدرت تفکیک بالا در بزرگنمایی‌های مختلف و ج) الگوی پراش الکترونی از ذرات پودر پس از ۱۲ ساعت آسیاکاری

شکل ۸- منحنی گرماسنجی روشی تفاضلی آلیاژ آمورف $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{25}\text{Si}_{10}$ با نرخ گرم شدن ۱۰ درجه سانتی‌گراد بر دقیقه

کریستالیزاسیون یک مرحله‌ای این آلیاژ است. دمای بالای شروع کریستالیزاسیون آلیاژ آمورف حاکی از بالابودن پایداری حرارتی فاز آمورف در مقایسه با دیگر آلیاژ‌های آمورف پایه نیکل است. سیستم‌های آلیاژی آمورف مختلف بر پایه نیکل و دمای شروع کریستالیزاسیون (T_x) آنها در جدول (۲) آرایه شده است. ارتقاء پایداری حرارتی آلیاژ $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{25}\text{Si}_{10}$ به دلیل تأثیر عنصر شبیه‌فلز Si به سیستم Ni-Nb است [۱۱].

۴- نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از پراش پرتو ایکس و میکروسکوپی الکترونی عبوری با قدرت تفکیک بالا نشان داد دستیابی به ساختار آمورف در آلیاژ $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{25}\text{Si}_{10}$ پس از انجام ۱۲ ساعت فرایند آلیاژسازی مکانیکی امکان‌پذیر است. تصاویر میکروسکوپی

پس از ۱۲ ساعت آسیاکاری نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود زمینه کاملاً یکنواخت و ساختار دارای نظم با دامنه کوتاه است که نشان‌دهنده ساختار آمورف است. تصویر SADP نیز نشان‌دهنده حلقه گستردگی فاقد نقاط نورانی است که تشکیل فاز کاملاً آمورف را تأیید می‌کند (شکل ۷-ج). این نتایج تأیید کننده نتایج حاصل از الگوی پراش ایکس است.

شکل (۸) نمودار آنالیز گرماسنجی روشی تفاضلی آلیاژ $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{25}\text{Si}_{10}$ را با نرخ گرم شدن ۱۰ درجه سانتی‌گراد بر دقیقه نشان می‌دهد. در این منحنی وجود یک پیک گرمایشی دمای شروع آن نزدیک ۷۰۶ درجه سانتی‌گراد و دمای پیک آن ۷۲۵ درجه سانتی‌گراد است، قابل مشاهده است. این پیک مربوط به کریستالیزاسیون فاز آمورف و نشان‌دهنده

جدول ۲- مشخصات آلیاژهای مختلف آمورف پایه نیکل

سیستم آلیاژی	Tx (درجه سانتی گراد)	فرایند	سال	مرجع
Ni-Nb	۶۶۰	آلیاژسازی مکانیکی	۲۰۰۲	[۱۲ و ۱۳]
Ni-Nb-Zr	۶۲۷	آلیاژسازی مکانیکی	۲۰۰۴	[۵]
Ni-Nb-Ti	۶۵۲	انجماد سریع	۲۰۰۵	[۱۴]
Ni-Nb-Sn	۶۶۷	آلیاژسازی مکانیکی	۲۰۰۶	[۱۵]
Ni-Nb-Ta	۶۸۸	انجماد سریع	۲۰۰۳	[۱۶]
Ni-Zr-Ti-Al-Si-Cu	۵۶۴	انجماد سریع	۲۰۱۰	[۱۷]
Ni-Nb-Si	۷۰۶	آلیاژسازی مکانیکی	۲۰۱۷	[تحقیق حاضر]

دو میکرون روی هم تشکیل شده‌اند. افزایش زمان آسیاکاری منجر به کاهش فواصل بین لایه‌ها و درنهایت ایجاد ساختار یکنواخت آمورف شد. نتایج نمودار گرماسنجی روبشی تفاضلی نشان داد کریستالیزاسیون آلیاژ آمورف $\text{Ni}_{55}\text{Nb}_{35}\text{Si}_{10}$ به صورت یک مرحله‌ای و با دمای شروع ۷۰۶ درجه سانتی گراد اتفاق افتاد.

الکترونی روبشی از مورفولوژی ذرات پودر نشان داد پس از گذشت دو ساعت از فرایند آلیاژسازی مکانیکی اندازه ذرات پودر افزایش یافته است، در حالی که در زمان‌های طولانی تر آسیاکاری کاهش اندازه ذرات پودر مشاهده شد. تصاویر میکروسکوپی الکترونی روبشی از سطح مقطع پودرها در حین فرایند آلیاژسازی مکانیکی نشان داد دو ساعت از فرایند لایه‌های متناوبی از پودرهای اولیه با ضخامتی در حدود یک تا

واژه‌نامه

- 1. X-ray diffraction
- 2. scanning electron microscope
- 3. high-resolution transmission electron microscope
- 4. transmission electron microscope
- 5. differential scanning colorimetry
- 6. electron dispersive spectroscopy
- 7. selected area diffraction pattern

مراجع

1. احمدی، ش. و شاهوردی، ح. ر، "تأثیر عنصر نایوبیم بر افزایش قابلیت شیشه‌ای شدن آلیاژهای آمورف پایه آهن با ترکیب $\text{Fe}_{55-x}\text{Cr}_x\text{Mo}_y\text{B}_z\text{C}_w\text{Nb}_x$ ($X=0, 3, 4, 5$)"، مواد پیشرفته در مهندسی، سال ۳۵، شماره ۲، ص ۸۱-۹۷. تابستان ۱۳۹۵.
2. بزرگمهر، م.، حسین‌زاده، م. و عسکری، م.، "ارزیابی ریزساختاری و خواص مغناطیسی آلیاژ آمورف پایه کبالت $\text{Co}_7\text{B}_2\text{Si}_5\text{Fe}_4\text{Mo}_1$ تولید شده به روش مذاب‌رسی و آلیاژسازی مکانیکی"، مواد پیشرفته در مهندسی، سال ۳۶، شماره ۱، ص ۱۳۹۱-۱۴۴، بهار ۱۳۹۶.
3. Guo, S. F., Pan, F. S., Zhang, H. J., Zhang, D. F., Wang, J. F., Miao, J., Su, C., and Zhang, C., "Fe-based Amorphous Coating for Corrosion Protection of Magnesium Alloy", *Materials and Design*, Vol. 108, pp. 624-631, 2016.
4. Sharma, S., and Suryanarayana, C., "Effect of Nb on the Glass-Forming Ability of Mechanically Alloved Fe-Ni-Zr-B Alloys", *Scripta Materialia*, Vol. 58, pp. 508-511, 2008.
5. Enayati, M. H., Schumacher, P., and Cantor, B., "Amorphization of $\text{Ni}_{60}\text{Nb}_{20}\text{Zr}_{20}$ by Mechanical Alloying", *Materials Science and Engineering A*, Vol. 375-377, pp. 812-814, 2004.
6. Déo, L. P., and de Oliveira, M. F., "Accuracy of a Selection Criterion for Glass Forming Ability in the Ni-Nb-Zr System", *Journal of Alloys and Compounds*, Vol. 615, pp. S23-S28, 2014.

۹. عنایتی، م. ح.، مواد نانو ساختار، چاپ ۱، جهاد دانشگاهی واحد اصفهان، ۱۳۸۶.
۱۰. Inoue, A., "Stabilization of Metallic Supercooled Liquid and Bulk Amorphous Alloys", *Acta Materialia*, Vol. 48, pp. 279-306, 2000.
۱۱. Minouei, H., Akbari, G. H., Enayati, M. H., and Hong, S. I., "Amorphization and Nanocrystallization of Ni-Nb-Si Alloys", *Materials Science and Engineering A*, Vol. 682, pp. 396-401, 2017.
۱۲. Schumacher, P., Enayati, M. H., and Cantor, B., "Amorphization Kinetics of Ni₆₀Nb₄₀ During Mechanical Alloying", *Materials Science Forum*, Vol. 312-314, pp. 351-356, 1999.
۱۳. Enayati, M. H., "Crystallization Behavior of Ni-Nb Amorphous Alloys", *Scientia Iranica*, Vol. 9, pp. 157-161, 2002.
۱۴. Shimada, T., Louguine, D. V., Saida, J., and Inoue, A., "Thermal Stability and Devitrification Behavior of Ternary Ni-Nb-Ti and Quaternary Glassy Alloys Containing Noble Metals", *Materials Transactions*, Vol. 46, pp. 675-680, 2005.
۱۵. Choi-Yim, H., Xu, D., Lind, M. L., Loffler, J. F., and Johnson, W. L., "Structure and Mechanical Properties of Bulk Glass-Forming Ni-Nb-Sn Alloys", *Scripta Materialia*, Vol. 54, pp. 187-190, 2006.
۱۶. Lee, M., Bae, D., Kim, W., and Kim, D., "Ni-Based Refractory Bulk Amorphous Alloys with High Thermal Stability", *Materials Transactions*, Vol. 44, pp. 2084-2087, 2003.
۱۷. Korznikova, G., Czeppe, T., and Korznikov, A., "Structure and Properties of Ni-Based Amorphous Ribbons Consolidated by High Pressure Torsion", *Reviews on Advanced Materials Science*, Vol. 25, pp. 67-73, 2010.